

OBSAH

Autorov predhovor	5
ÚVODNÉ PROBLÉMY	
I. Čo je to filozofia?	9
Dve funkcie každej vedy ☆ Poznávacia funkcia filozofie ☆ Praktické funkcie filozofie ☆ Dvojaká podmienenosť vývoja filozofie ☆ Filozofia a špecializácia	
II. Filozofické problémy a smery	22
Úloha problémov v myslení a v štruktúre vedy ☆ Hlavné etapy vývoja filozofickej problematiky ☆ Filozofické smery ☆ Kritériá voľby smeru štúdií	
III. Štruktúra filozofie	36
Ontológia ☆ Teória poznania ☆ Filozofia človeka a spoločenského vývoja ☆ Štruktúra marxistickej filozofie	
IV. Vznik a vývin obsahu filozofie	41
Predfilozofická štruktúra ľudskej kultúry ☆ Zrod filozofie ☆ Etymologický a reálny význam slova „filozofia“ ☆ Vývoj reálneho obsahu slova „filozofia“	
ONTOLÓGIA	
I. Filozofické (ontologické) smery	50
Pluralizmus a dualizmus ☆ Monizmus ☆ Objektívny idealizmus ☆ Subjektívny idealizmus ☆ Materializmus	
II. Pojem hmoty	70
Genéza a interpretácia problému ☆ Rozličné chápanie hmoty ☆ Vývoj atributivistickej koncepcie hmoty ☆ Marxistický pojem hmoty ☆ Materiálna jednota sveta	

III. Priestorovo-časová existencia hmoty	89
Všeobecný pojem priestoru a času ☆ Čas a priestor ako predmet rôznych vedných disciplín ☆ Hlavné koncepcie času a priestoru ☆ Súčasná veda potvrdzuje atributivisticko-relativistickú teóriu	
IV. Pohyb — atribút hmoty	103
Obsah pojmu „pohyb“ ☆ Zdroj premenlivosti vecí ☆ Spor o premenlivosť vecí	
V. Problém počiatku vesmíru	113
VI. Problém vývoja	118
Pojem vývoja ☆ Antievolucionizmus myslenia pred 19. storočím ☆ Zrod evolucionizmu v prírodných vedách ☆ Filozofia vývoja ☆ Zákony vývoja (zákony dialektiky)	
VII. Pojem príčinnej súvislosti	128
Princíp príčinnosti a všeobecná súvislosť javov ☆ Funkčná závislosť ☆ Pojem príčinnej súvislosti ☆ Jednoznačné a mnohознаčné príčinné súvislosti ☆ Náhoda a nevyhnutnosť	
VIII. Determinizmus a indeterminizmus	140
Mytologicko-náboženský determinizmus ☆ Vedecký determinizmus	
IX. Determinizmus a problém slobody	149
Sloboda vôle ☆ Sloboda konania ☆ Sloboda a determinizmus	
X. Kauzalizmus a finalizmus	152
Význam termínov „kauzalizmus“ a „finalizmus“ ☆ Účelný charakter ľudskej činnosti ☆ Antropomorfizmus — príčina chybného kladenia otázok ☆ Antropomorfizmus a teleologizmus Aristotelovej filozofie ☆ Darwinizmus — klasický príklad efektívnosti kauzality ☆ Hranice správnosti účelových otázok ☆ Kritika teleológie	
XI. Hmota a psychika	163
Vedecké a nevedecké chápanie psychiky ☆ Psychické javy ☆ Psychofyzický problém ☆ Dva protichodné smery riešenia psychofyzického problému ☆ Dialektický materializmus a jeho vzťah k psychofyzickému problému ☆ Ľudská psychika a psychika zvierat ☆ Spoločenská podmienenosť ľudskej psychiky	

GNOZEOLÓGIA

I. Pojem správania sa	177
Správanie sa v širokom zmysle ☆ Regulačné správanie sa ☆ Homeostatické alebo pseudoúčelné správanie sa ☆ Prospektívne správanie	

sa ☆ Rôzne stupne prospekcie ☆ Podmienky špecificky ľudského správania sa

II. Komplexný charakter ľudského správania sa	186
Fyzická, materiálna súčinnosť človeka s prírodou ☆ Myslenie ako činiteľ regulujúci materiálnu súčinnosť človeka s prírodou ☆ Spoločenský charakter ľudského správania sa ☆ Spoločenský charakter poznávacieho procesu ☆ Komplexný charakter ľudského správania sa	
III. Objektívne výsledky ľudskej aktivity	193
Technika ☆ Veda ☆ Typy uvažovania	
IV. Človek — subjekt poznávania a tvorca vedy	209
Od činu k myšlienke ☆ Poznávacie schopnosti človeka ☆ Štruktúra a fungovanie zmyslov ☆ Obsah psychických zážitkov ☆ Komplexné fungovanie psychiky	
V. Poznávací obsah psychických zážitkov, čiže otázka predmetu ľudského poznania	220
Poznávací obsah zmyslových zážitkov, predmet zmyslových zážitkov ☆ Predmet všeobecného poznania	
VI. Spor o zdroje poznania	234
Problém genézy poznávacích obsahov ☆ Problém zdrojov vedeckého poznania	
VII. Pozorovanie a opis	247
Vnímanie a pozorovanie ☆ Opakovateľnosť výsledkov pozorovania ☆ Kvalitatívne a kvantitatívne výsledky pozorovania ☆ Technika pozorovania ☆ Technika pozorovania mení charakter pozorovania	
VIII. Zisťovanie súvislostí medzi faktmi	254
Úlohy metódy ☆ Všeobecná charakteristika metódy ☆ Millove kánony	
IX. Štruktúra a funkcia vedeckej teórie	261
Úvodná definícia pojmu „teória“ ☆ Príklady teórií ☆ Všeobecné abstraktné určenia ☆ Stavba teoretického systému	
X. Overovanie teórií — hypotéz	270
Teoretické overovanie ☆ Empirické overovanie (experiment)	
XI. Teória pravdy	279
Hľadanie absolútneho poznania ☆ Dogmatizmus a skepticizmus ☆ Hodnota čiastkového poznania ☆ Relatívna a absolútna pravda ☆ Ob-	

jektívna pravda ☆ Neklasické definície pravdy ☆ Podstata pravdy
a kritérium pravdy

XII. Perspektívy rozvoja vedy	303
„Ignorabimus“ Du Bois-Reymonda ☆ Východiská súčasných úvah o hraniciach rozvoja vedy ☆ Kritická analýza pesimistických teórií	
Menný register	312